

2008 HIGHER SCHOOL CERTIFICATE EXAMINATION

Classical Hebrew Extension

General Instructions

- Reading time 10 minutes
- Working time 1 hour and 50 minutes
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks - 50

Section I Pages 2–4

35 marks

- Attempt Questions 1–2
- Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Section II Pages 5–6

15 marks

- Attempt Question 3
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text

35 marks Attempt Questions 1–2 Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available. Use the extracts and your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Marks

1

Question 1 (20 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Isaiah 26:1-10

- ו בַּיִּוֹם הַהֹּוּא יוּשַׁר הַשִּׁיר־הַזֶּה בְּאֶבֶרץ יְהוּדֶה עִיר עָז־לָּנוּ יְשׁוּעָה יְשֶׁית חוֹמוֹת וחל:
  - 2 פַּתְחוּ שְׁעָרֵים וְיָבָא גוֹי־צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמָנִים:
  - : יַצֵר סָמוּדְ תִּצִּר שָׁלְוֹם ו שָׁלְוֹם כִּי בִדָּ בְּטְוּחַ:
  - בּמְחָוּ בְיהוָה עֲבִי־עֵד כָּי בְּיָה יְהוָה אָוּר עוֹלָמִים:
- ז יַשְׁבֵי מָלוֹם קרָיָה נִשְׂנָבֶה יַשְׁפִּילֶנָּה יַשְׁפִּילָהּ עַד־אֶּׁבֶץ יַגִּיעֶנָה נִשְׁבִּילָהּ עַד־אָבר:
  - הַרְמְסָנָה רֶגֵל רַגְלֵי עָנָי פַּעַמֵי דַלְים: 6
  - ים לַצַּדִּיק מֵישָׁרָים יָשֶּׁר מַענֵל צַדִּיק תּפַּלֵּס: 7
  - 8 אַף אָרַח מִשְׁפָּטֶיף יְהוָה קּוִינִוּדְ לְשִׁמְדְ וְלְזִכְרְדָ תַּאֲנַת־נְפָשׁ:
  - 9 נַפְשֵׁי אִוּיתִידּ בַּלַּיְלָה אַף־רוּחִי בְקְרבִּי אֲשֵׁחֲרֵךְ כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּשֶׂידְּ לַאָּרֵץ צֵדֵק לָמָדִוּ ישָׁבֵי תִבֵּל:
  - יַחָן רָשָׁע' בַּל־לָמַד צַׁדָק בָּאָרץ נִכֹחוֹת יַעַנֵל וּבַל־יִראָה גָּאָוּת יְהוָה: 10
- (i) How does the contemporary situation faced by the prophet differ from what he envisages by the use of the phrase עִיר עָז־לָּע (verse 1). In your answer, refer to the extract and commentary.
- (ii) What are the possible meanings of the preposition in the phrase 2 בְּיֵה יְהֹלֶּה (verse 4)?
- (iii) Identify the TWO sets of parallelism used in verse 5.

Question 1 continues on page 3

Question 1 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Isaiah 27:6-8

- הַבָּאִים' יַשְׁרֵשׁ יַעֲלֶב יָצִיץ וּפָּרָח יִשְׂרָאֵל וּמָלְאָוּ פְּנֵי־תֵבֶל הְּנוּבֶה: 6
  - 7 הַכְּמַכַּת מַכַּהוּ הָכָהוּ אָם־כָּהַרֵג הַרְגֵיו הֹרֶגי
  - 8 בְּסַאִּמָּאָה בְּשַׁלְּדָה וְדִּי בָּה הָנָה בְּרוּחֹ הַקְּשָׁה בְּיוֹם קְרִים:
- What theological message does the prophet seek to convey in the extract provided?
- (c) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Isaiah 28:5-10

- לְשְׁאֶר הְהָיָה' יְהְנֶה צְבָאוֹת לַעֲעֶנֶרֶת צְבִּי וְלִצְפִירַת תִּפְאָרֶה לִשְׁאֶר עמוֹ:
  - יאָרָה מְשְׁבֶּט לַיּוֹשֵׁב עַל־הַמִּשְׁבָּט וְלִיְגְבוּרָה מְשִׁיבֵי מִלְחָמֶה שָׁעְרָה: 6
- ז וְגַם־אֵּלֶהֹ בַּיַּיִן שָׁגֹּוּ וּבַשֵּׁבֶר חָעִוּ כּהֵן וְנָבִיא שָׁגֹּוּ בַשֵּׁבֶר נִבְלְעַוּ מִן־הַיַּּיִן תַּעוּ מִן־הַשֵּׁבֶּר שָׁגוּ בָּרֹאֵה פָּקוּ פִּּלִילְיָה:
  - 8 כֵּי כָּל־שֶׁלְחָנוֹת מָלְאָוּ קֵיא צֹאֵה בְּלִי מָקוֹם:
  - 9 אֶת־מִי יוֹרֶה דַעָּה וְאֶת־מֵי יָבִין שְׁמוּעֵה נְמוּלֵי מֵחְלָב עַתִּיקֵי מִשְּׁדֵים:
    - ים: עַר לָצָוֹ צַו לָצָוֹ בַּן לָקָו הַקּן לָקָו זְעֵיר שֶׁם זְעֵיר שֶׁם: 10
- (i) In verse 7, who is being criticised and why?

2

3

- (ii) What is the prophet saying in verse 10, and about whom?
- e 6
- (iii) Describe the effects of the literary devices used by the prophet in the extract provided.

End of Question 1

2

Question 2 (15 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Megillah:19b-20a

מאן תַּנָא חַרֶשׁ דִּיעָכָד נָמִי לָא? – אָמֶר רָב מַתַּנָה: רַבִּי -גמרא יוֹסִי הִיא. דְּתַנְן: וּהַקּוֹרָא אָת שׁמֶע וְלֹא הַשׁמִיע לְאָזְנוֹ - יָצֵא. רְבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: לא יצא. - וממאי דרבי יוסי היא, ודיעכד נמי לא? דלמא רבי יהודה היא. ולכתחלה הוא דּלָא. הָא דִּיעבֶד - שׁפִּיר דָמִי! - לָא סְלְקָא דַּעַתַד. דְּקָתְנִי חַרַשׁ דּוּמְיָא דְּשׁוֹטָה וְקָטָן, מה שׁוֹטָה וְקָטָן דִיעָכַד נַמִי לָא, אַף חַרַשׁ – דִּיעָכַד נמי לא. - ודלמא הא כדאיתא והא כדאיתא! - מדקתני סיפא: רבי יָהוּדָה מַכְשִׁיר בָּקָטָן – מִכְּלֶל דְּרֵישָׁא לָאוֹ רַבִּי יָהוּדָה הִיא. – וְדַלְמָא פולה רבי יהודה היא? - מי דמי? בישא לפסולה וסיפא לכשירה. - ודלמא פּוּלָה רַבּי יָהוּדָה הִיא. וּתַרִי גַוונִי קטן קַתְנִי לָה. וְחַפּוּרֵי מִיחַפְּרָא וְהָכִי קַתְנֵי: הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן, במה דברים אַפילו – בּקַטָן שׁלֹא הָגִיע לְחִינוּךָ. אַכַל בּקָטַן שׁהגִיע לְחִינוּךְ – אַפּילוּ לְכַתְּחַלָּה, שַׁרַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בְּקָטָן. – בְּמַאי אוֹקִימָתָא – כְּרַבִּי יְהוּדָה, ודיעבר. אַלָּא הָא דְּתָנִי רַבִּי יְהוּדָה בְּרִיה דְרַבִּי שׁמְעוֹן בַּן פְּזִי: חַרָשׁ המדבר ואינו שומע - תורם לכתחלה, מני? אי רבי יהודה - דיעכד אין. לכתחלה לא. אי רַבּי יוֹסֵי – דִּיעַכַד נָמִי לְאוּ – וְאֶלָא מָאִי – רַבִּי יְהוּדָה וַאָפִילוּ לְכַתְּחַלָּה? אֶלָא הָא דְּתַנְיָא: לֹא יְכָרֵךְ אָדָם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּלְבּוֹ. ואם בירך – יצא, מני? לא רבי יהודה ולא רבי יוסי. אי רבי יהודה – אפילו לכתחלה, אי רבי יוסי - אפילו דיעכד נמי לא! לעולם רבי יהודה, ואפילו לכתחילה. ולא קשיא: הא - דידיה, הא - דרביה. דַתַנָיַא, רַבִּי יָהוּדָה אוֹמֵר משום רַבִּי אַלְעַוַר בַּן עוַרְיַה: הַקּוֹרֵא אַת שׁמַע עריך שישמיע לאַזָנוֹ. שנאַמר: "שמע ישראל ה' אַלהינוּ ה' אַחָר" – השמע לאַזניך מה שאַתָּה מוציא מפּיך. -רְבִּי מאִיר אומר: "אַשׁר אַנכי מצַּוּךְ היום על לכבד" - אַחַר כּנּונַת הַלֵּב הַן הַן הַדְּבַרִים. הַשְׁתָּא דְּאָתִית להָכִי, אַפִּילוּ תִּימָא רַבִּי יָהוּדָה כָּרַבִּיה סְבִירָא לֵיה. וְהָא דְּתָנֵי יָהוּדָה כָּרֵיה דרבי שמעון בן פזי – רבי מאיר היא.

- (a) מאן תנא חרש דיעבד נמי לא? Justify Rav Matna's answer to this question.
- (b) Why does the Gemara say, ודלמא הא כדאיתא והא כדאיתא והא (17 מודלמא הא כדאיתא)?
- (c) How does the Gemara overcome the difficulty which arises from the statement, 3 מכלל דרישא לאו ר' יהודה היא?
- (d) Describe the various categories of Tannaitic literature and examine their place and usage in the Gemara. Use examples from the extract provided to illustrate your answer.

Section II — Non-prescribed Text

15 marks Attempt Question 3 Allow about 40 minutes for this section

Answer the question in a SEPARATE writing booklet.

Marks

Question 3 (15 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 3:2-9

- זְהוָה מֶה־רַבִּוּ צָּרֶי רַבִּים קְמִים עָלֵי:
  הַבִּים אֹמְרָים לְנַבְּשִׁי אֵין יְשׁוּעָׁתָה לּוֹ בֵאלהִים סֶלָה:
  וְאַתְּה יְהוָה מָגֵן בַּעֲדִי יְבִּוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי:
  קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרֶא וַיִּעֲנִנִי מֵהַר קְּדְשִׁוֹ סֶלָה:
  אָנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישְׁנָה הָקִיצִוֹתִי כֵּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי:
  לְאַ־אִירָא מֵרִבְבְוֹת עֶם אֲשֶׁר סְבִּיב שֶׁתוּ עָלֵי:
  לְאַ־אִירָא מֵרִבְבְוֹת עֶם אֲשֶׁר סְבִּיב שֶׁתוּ עָלֵי:
- 8 לְּוּמֶה יְהוָה ו הוֹשִּׁיעֵנִי אֱלהַׁי כִּי־הִכִּיתָ אֶת־כָּל־אֹיְבַי לֻחִי שִׁנֵּי רְשָׁעִים שַׁבַּרִתַּ:
  - 9 לַיהוָה הַיִּשׁוּעָה עַלְ־עַמְּדְּ בִּרְכָ תָּדְּ פֶּלָה:

סלה cheek לחי selah באגן shield שן tooth שך דס to sustain

- (i) What specific concerns of the psalmist are expressed in the first two verses of this extract?
- (ii) Identify THREE phrases in verses 4 and 5 that express the psalmist's complete trust in God.
- (iii) Identify the problems in verse 8 which make it possible to translate the Hebrew text in the following three ways.

לָּוּמָה יִהֹוָה ו הוֹשִּׁיעֵנִי אֱלֹהַי כֵּי־הָכֵּית אֲת־כַּל־אִיבֵי לֵחִי שִׁנֵי רְשָׁעִים שִׁבַּרְתָּ:

- Singer's Siddur: 'Rise up, O Lord; save me, O my God; Strike all my enemies on the cheek, break the teeth of the wicked.'
- Art Scroll Tehillim, Psalms: 'Rise up, Hashem, save me my God! For you struck all of my enemies on the cheek, You broke the teeth of the wicked.'
- The New Revised Standard Version: 'Rise up, O Lord! Deliver me, O my God! For you strike all my enemies on the cheek; you break the teeth of the wicked.'

Question 3 continues on page 6

1

2

1

Question 3 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 33:6-14

בִּדְבַר יֻהוָה שָׁמֵים נַעֲשָׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאֵם: פֿגַס ֻכַּנַּד מֵי הַיֶּם נֹמֶן בְּאֹצְרָוֹת תְּהוֹמְוֹת: 7 יִירְאָּוּ ֻמִיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנוּ יְגוּרוּ כָּל־ישְׁבֵי תַבֵּל: בִּי הָוּא אָמַר וַיֶּהִי הְוּא־צִּוֹּה וַיַּעֲמְד: 9 יָהוָה הַפִּיר עַצַת־גוֹיָם הַנִּיא מַחִשָּׁבְוֹת עַמַים: 10 יָבָר וְדֹר: לְעוֹלֶם תַּעֲלֶד מַחְשְׁבְוֹת לְבֹּוֹ לְרָר וָדְרר: 11 אַשֶּׁר־יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָָּם ו בָּחַר לְנַחֲלָה לְוֹ: 12 בָּשָׁמַיִם הָבֵּים יְהֹנֶה יְרָאָה אֱת־כָּל־בְּנֵי הָאָדֶם: 13 מָמָכוֹן־שָׁבִתִּוֹ הִשְׁגִיח אֶל כָּל־יִּשְׁבֵי הָאָרֶץ: 14

חשב	to think	כנס	to gather
אשרי	happy	נד	mound
נבמ	to look down	אוצר	vaults
מכון	place	גור	to dread
שגח	to gaze	הניא	restrains

- (i) Describe the psalmist's view of Creation according to verse 6.
- (ii) Explain the connection between verse 8 and verse 9.
- (iii) How does the psalm vary its focus in verse 12?
- (iv) What stylistic features of classical Hebrew poetry are evident in this extract?

End of paper

BLANK PAGE

BLANK PAGE